

בעניין : 1. עזבון המנוח
ת.ז.

באמצעות היורשים:

- א. א. טאה
ת.ז.
- ב. ב. טאה
ת.ז.
- ג. ג. טאה
ת.ז.
- ד. ד. טאה
ת.ז.
- ה. ה. טאה
ת.ז.

כל החמישה מכביש חיפה
סמוך למסגד חמזה
במחנה הפליטים עין בית אלמא,
נפת שכם

ו. ו. טאה
ת.ז.
מרחוב אבו עוביידה 24
שכונת ראס-אל-עין
שכם

2. טאה
ת.ז.
מכביש חיפה סמוך למסגד חמזה
במחנה הפליטים עין בית אלמא, נפת שכם

כולם ע"י ב"כ עו"ד אליהו אברם (מ.ר. 11851)
ו/או הישאם שבאיטה (מ.ר. 17362)
ו/או מיכל פינצ'וק (מ.ר. 21600)
מהמוקד להגנת הפרט
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובעים

1. אורי מאיר וינינגר
ת.ז. 4-2517344
מקדומים 44856

2. מדינת ישראל
ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב 64924
טל': 03-6970222; פקס: 03-6918541

הנתבעים

מהות התביעה: נזקי גוף

כתב תביעה

הצדדים

1. התובע מס' 1 הינו עזבוננו של המנוח טאה (להלן: "המנוח"), יליד 7.3.1980, שהיה תושב מחנה הפליטים עין בית אלמא בנפת שכם (להלן - "המחנה"), ואשר נהרג ביום 25.1.1995. יורשי העזבון, המפורטים בכותרת התביעה, הינם אמו של המנוח וחמישה מאחיו ואחיותיו.
2. צו הירושה מצורף לכתב תביעה זה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן נספח א'.
3. התובעת מס' 2 הינה אמו של המנוח, ילידת שנת 1943 ותושבת המחנה. התובעת התאלמנה בשנת 1992 והיא עקרת בית ללא מקורות פרנסה. היא היתה צפויה להיתמך בעתיד על ידי בנה המנוח והיא תובעת בתביעה זו כתלויה.
4. הנתבע מס' 1, אורי וינינגר (להלן: "הנתבע"), הינו יליד שנת 1973, ושירת בתקופה הרלוונטית לכתב תביעה זה ביחידת חטמ"ר שומרון, בתפקיד רס"פ בסיס.
5. הנתבעת מס' 2, מדינת ישראל (להלן: "הנתבעת"), היתה בכל הזמנים הרלוונטיים לכתב התביעה האחראית ו/או המפעילה ו/או הממונה על פעולות חיילי צה"ל ו/או שוטרי משמר הגבול ו/או כוחות השב"כ ו/או כוחות בטחון אחרים במחנה, בו אירע האירוע שיתואר להלן.

האירוע

5. ביום 25.1.95 פיקד הנתבע על נסיעה מנהלתית, שמטרתה היתה להביא בטונדות ואדניות משבי שומרון לבסיס בו שירת.
6. הנסיעה עליה פיקד הנתבע נערכה ברכב צבאי ממוגן מסוג "אביר" (להלן: "האביר"). יחד עם הנתבע, ותחת פיקודו, השתתפו בנסיעה שלושה חיילים נוספים: האחד - נהג; השני - עובד כללי בבסיס, אשר שימש קודם לכן כטבח; השלישי - טבח בבסיס. שני האחרונים לא ביצעו מטווח בנשקם בחודשים הקודמים לארוע. הנתבע, שאינו קצין, לא קיבל תדריך לפני יציאתו עם פיקודיו לנסיעה.
7. בתקופה שקדמה לנסיעה זו היה אזור שכם רגוע, ללא עימותים חריגים וללא הרוגים, ויום ה-25.1.95 היה יום שגרתי.
8. הנתבע והחיילים שתחת פיקודו העמיסו את האביר בשבי שומרון ונסעו חזרה לכיוון בסיס החטיבה המרחבית. בין השעות 11:30 ל-12:00 לערך עברו בכביש שכם-טולכרם בסמוך לבית הספר לבנים במחנה עין בית אלמא (להלן: "בית הספר"). בית הספר כולל בית ספר יסודי וחטיבת ביניים, והתלמידים הבוגרים ביותר בו היו בכיתה ט'.
9. באותה עת הסתיימו הלימודים בבית הספר והתלמידים, וביניהם המנוח, החלו להתפזר לבתיהם.
10. הנתבע, לאחר שכבר עבר על פני בית הספר, הורה לנהג האביר לבצע סיבוב פרסה, ולעבור שוב, באיטיות, על פני התלמידים, על מנת להתגרות בהם. וכך נעשה פעם או פעמיים.
11. כאשר שב ועבר האביר על פני בית הספר, הורה הנתבע לנהג האביר לעצור. הנהג עצר את האביר.
12. משנעצר האביר, ירד ממנו הנתבע, וירה יריה אחת לעבר התלמידים.
13. היריה פגעה בירכו השמאלית של המנוח, מאחור, ויצאה מהבטן התחתונה. המנוח צעד שני מטרים, השמיע צעקה, ונפל.
14. הנתבע ירה במנוח מבלי שנשקפה כל סכנה לחייו או לחיי החיילים.
15. הנתבע הבחין במנוח נופל, אך מיהר לשוב לרכב, והמשיך בנסיעה מבלי להושיט עזרה כלשהי למנוח, ומבלי להזעיק עזרה רפואית.
16. סגן מנהל בית הספר ונהג רכב מונית, שחלף במקום, מיהרו למקום הירי ומצאו את המנוח מוטל על האדמה, כשהוא מדמם מבטנו, אך עדיין מגלה סימני חיים. הם הובילו אותו לבית החולים "אלתיחאד אלנסאי" בשכם, שם נקבע מותו.

הודעת פטירתו של המנוח, אשר כוללת תעודה רפואית מבית החולים אלתיחאד אלנסאי בשכם על סיבת הפטירה, ודו"ח רפואי מבית החולים מצורפים כחלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה ומסומנים נספחים ב' וג'.

17. המשטרה הצבאית החוקרת חקרה את האירוע. בסיום החקירה הועמד הנתבע לדין בבית הדין הצבאי המחוזי, מתוז שיפוט מרכז, בשל גרימת מותו של המנוח, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וחריגה מסמכות עד כדי סיכון חיים או בריאות, עבירה לפי סעיף 72 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. בסיום משפטו, זוכה הנתבע.

18. בתחקיר שהתקיים ביום האירוע, בחקירת מצ"ח ובעדותו בבית הדין הצבאי מסר הנתבע גרסאות לפיהן הירי שירה היה באוויר, שלא דרך כוונות, בזווית פחותה מ-70 מעלות, ומבלי שקדמה לו קריאת אזהרה. גם ע"פ גרסאותיו של הנתבע עמד הירי בניגוד להוראות הפתיחה באש של צה"ל, כפי שהיו בתוקף באותה עת.

אחריות הנתבע

19. התובעים יטענו כי האירוע ונזקיו נגרמו בשל רשלנותו של הנתבע, המתבטאים במעשיו ו/או במחדליו המפורטים להלן:

א. תוך זלזול בחיי אדם ניסה להתגרות בילדים שיצאו מבית הספר במטרה לעורר תקרית אלימה שתסכן את כל המעורבים בה.

ב. ניסה לעשות הפגנה של כוח, תוך חריגה מתפקידו וממשימתו ומבלי שיהיו ברשותו כוח מתאים ואמצעים מתאימים.

ג. ניסה להפגין כוח בצורה פרובוקטיבית, ללא צורך ובניגוד לאופן הפעולה של כל חייל סביר בנסיבות המקום והזמן.

ד. ירה אש חיה כשהירי לא היה נחוץ.

ה. ירה אש חיה כאשר לא נשקפה לו או לזולתו סכנה ממשית ולא היתה כל הצדקה סבירה לירי.

ו. ירה לכיוונה של קבוצת ילדים צעירים.

ז. ירה בבהילות ובמהירות.

ח. ירה מבלי לוודא, במבט דרך כוונות הנשק, כי הוא אינו מסכן איש.

ט. ירה מטווח המסכן חיי אדם.

י. ירה ללא קריאת אזהרה מוקדמת.

יא. ירה בזווית מתונה, לעבר קבוצת תלמידים שעמדו על גבעה מוגבהת מהנקודה שבה עמד הנתבע.

יב. ירה בניגוד להוראות הפתיחה באש של צה"ל.

יג. נהג בניגוד להנחיות החטיבתיות ו/או בניגוד להוראות פיקודיות, שחלו לגבי פעילות כוחות צה"ל בגזרת שכם בתקופת האירוע.

יד. לא הושיט עזרה כלשהי למנוח אחרי פציעתו ולא הזעיק עבורו עזרה רפואית.

טו. לא פעל כפי שחייב סביר היה פועל בנסיבות העניין.

20. בנוסף יטענו התובעים כי הנתבע מס' 1 הפר את החובות החקוקות המפורטות להלן, אשר נועדו להגן על סוג האנשים עימם נמנה המנוח, וכי הפרתן היא אשר גרמה למותו ולנזקי התובעים:

א. סעיפים 2, 4 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, המחייבים את כל רשויות המדינה, ובכלל זה חיילי צה"ל, לכבד חיי אדם וקדושתם ולהגן עליהם.

ב. סעיף 280(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, המחייב כל עובד ציבור, ובכלל זה חייל, שלא לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכות אדם תוך שימוש לרעה בסמכותו.

ג. סעיף 72 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, המחייב כל חייל שלא לחרוג מסמכותו עד כדי סיכון חיי אדם.

אחריות הנתבעת

21. הנתבעת אחראית לרשלנותו של הנתבע ולהפרת חובות חקוקות על ידו, כמפורט בסעיפים 19 ו-20 לעיל לכתב התביעה, וזאת בהיותו שלוחה של הנתבעת ו/או פועל מטעמה.

22. הנתבעת אף אחראית לאירוע ולנזקיו בשל רשלנותה ו/או הפרת חובה חקוקה על ידה, באמצעות רשויותיה ו/או שלוחיה, המתבטאים במעשים ו/או במחדלים המפורטים להלן:

א. לא הטמיעה די בקרב חיילי צה"ל, והנתבע 1 בפרט, את הוראות הפתיחה באש, ולא החדירה בהם נורמות התנהגות שהיו הכרחיות בנסיבות המקום והזמן בכל הנוגע לזהירות, מתינות וחלוקת תפקידים בין הכוחות השונים.

ב. לא דאגה לתדרך את הנתבע 1 לקראת הנסיעה במהלכה התרחש האירוע נשוא התביעה.

ג. לא העמידה קצין או נושא תפקיד פיקודי אחר, בעלי רמת הכשרה ראויה, לפקד על הנסיעה במהלכה התרחש האירוע נשוא התביעה.

ד. העמידה את הנתבע לפקד על הנסיעה, במהלכה התרחש הארוע נשוא התביעה, על אף גילוי של בעיות משמעתיות בהתנהגותו בתקופה שקדמה לנסיעה.

ה. לא פיקחה ולא השגיחה כראוי על מעשיהם ו/או מחדליהם של הנתבע ושל חיילי צה"ל אחרים בזמן ובמקום הארוע.

ו. לא מילאה את חובותיה לדאוג לבטחונם של תושבי האיזור ולחיייהם, חובות המוטלות עליה על-פי תקנות 43 ו-46 לתקנות המצורפות לאמנת האג בדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה משנת 1907, ובכך הפרה חובה חקוקה שבדין אשר נועדה להגן על תושבי האיזור הנתון לתפיסה לוחמתית, והמנוח בכללם.

23. לחילופין, יטענו התובעים כי אינם יודעים ואינם יכולים לדעת מה היו הנסיבות האמיתיות והמלאות שגרמו למותו של המנוח. נסיבות אלו הן בתחום הידיעה הבלעדית של הנתבעת 2 ושלוחיה, אשר חקרו את הארוע, אך העבירו לידי התובעים חומר חקירה חלקי בלבד. כלי הנשק ממנו נורה המנוח היה בשליטת שלוח של הנתבעת, אשר פעל בכוחות הבטחון של הנתבעת. נסיבות הירי במנוח מתיישבות יותר עם רשלנות מצד הנתבעת ושלוחיה מאשר עם חוסר רשלנות מצדם. מאחר שכך, יטענו התובעים שעל נסיבות המקרה חל הכלל של "הדבר מדבר בעדו" ולפיכך על הנתבעת להוכיח כי מותו של המנוח ונזקי התובעים נגרמו שלא ברשלנותה.

24. לחילופין, יטענו התובעים כי על הנתבעת להוכיח כי האירוע אירע שלא ברשלנותה, משום שהאירוע נגרם על ידי כלי נשק שהיה בבעלות ו/או בשליטת הנתבעת או שלוחיה וחל כלל "הדבר המסוכן".

נזקי התובעים

25. המנוח היה בן 14 במוחו כאשר נגדעו חייו, כתוצאה מהירי.

26. התובעת מס' 2, אימו של המנוח, היא עקרת בית שבעלה נפטר בשנת 1992 והותירה אלמנה. היא היתה אמורה לסמוך בעתיד על בנה לתמיכה כלכלית וכן לסמוך עליו לעזרה במשק ביתה ולשירותים אחרים שמעניק בן לאמו האלמנה וזאת עד שארית ימיה. במוחו נגדעה אפשרות זו.

27. התובעים יטענו כי על הנתבעים לפצותם ביחד ולחוד כדלקמן:

1. תביעת עזבון:

א. בגין הוצאות קבורה, הלוויה, מצבה וארוחות אבל 10,000 ש"ח

ב. בגין נזק לא ממוני, לרבות קיצור תוחלת חיי המנוח, כאב וסבל וייסורים 200,000 ש"ח.

2. תביעת התובעת 2 כתלויה בגין נזק כללי:

א. הפסד תמיכה בעתיד

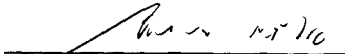
ב. אובדן שירותי בן בעתיד.

28. מבלי לגרוע מזכותם ע"פ דין לפיצוי על מלוא נזקם, יטענו התובעים, כי שיקולים הומניטריים מיוחדים מחייבים את פיצויים. עניינה של התביעה בילד בן 14 שקיפח את חייו ובאם אלמנה ששכלה את בנה; וכל זאת בשל ירי קטלני של חייל צה"ל בנסיבות שלא הצדיקו ירי כלל ועיקר, קל וחומר ירי קטלני.

29. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

30. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את הנתבעים לדין ולחייבם לשלם לתובעים את מלוא נזקיהם, כמפורט בסעיף 27 לעיל, וכן לחייב את הנתבעים בתשלום הוצאות המשפט והכלל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום האירוע ועד התשלום בפועל.

ירושלים, היום יום 14 לחודש אוקטובר, 1998.

אליהו אברם, עו"ד
ב"כ התובעים

(ת.ש. 7666, מ"מ 20510)